7/3865

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

SAYI : KDD.SÖ.1.01/ 5411 ..../11/2004
KONU : Soru Önergeleri

08 KASIM 2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 26.10.2004 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7587 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Antalya Milletvekili Feridun Fikret BALOĞLU'na ait 6/1307, 6/1308 esas nolu sözlü soru önergeleri ile İzmir Milletvekili Ahmet ERSİN'e ait 7/3864, 7/3865, Denizli Milletvekili Ümmet KANDOĞAN'a ait 7/3866,7/3867, 7/3868 ve İstanbul Milletvekili Emin ŞİRİN'e ait 7/3869 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Sami GÜÇLÜ
Bakan

EKLER:
~~EK- 1 Görüş 6/1307 (1 adet – 1 sayfa)~~
~~EK- 2 Görüş 6/1308 (1 adet – 1 sayfa)~~
EK- 3 Görüş 7/3864 (1 adet – 2 sayfa)
EK- 4 Görüş 7/3865 (1 adet – 2 sayfa)
EK- 5 Görüş 7/3866 (1 adet – 1 sayfa)
EK- 6 Görüş 7/3867 (1 adet – 1 sayfa)
EK- 7 Görüş 7/3868 (1 adet – 2 sayfa)
EK- 8 Görüş 7/3869 (1 adet – 4 sayfa)

TKB APK Koordinasyon Dairesi Başkanlığı, Milli Müdafaa Caddesi No:20 Kızılay/ANKARA Tel: 418 73 84 Fax:425 19 69

7/3865

YAZILI SORU ÖNERGESİ
Önerge Sahibi : Ahmet ERSİN
İzmir Milletvekili
Önerge No : 7/3865

Bilindiği gibi, Orkinos Balığı Besi Çiftliklerinin amacı, doğadan yakalanan Orkinoslara yemleme ile kilo kazandırıp, satmaktır. Özel kafeslerde ve bu yöntemle beslenen orkinoslar, 600 kilogram ağırlığa ulaşabilmektedir. Bu balıklara 1 kilogram kazandırmak için 20 kilogramdan fazla yem vermek gerekmekte ve bu yoğun yemleme ve diğer nedenlerle bir Orkinos kafesinin altında, metrekarede 50 kilogramdan fazla artık birikmektedir.

Orkinosların beslenme süreleri Mayıs-Ekim ayları arası, yani iç ve dış turizmin en canlı olduğu aylardır. Dolayısıyla, özellikle arkeolojik ve doğal SİT alanlarında ve en güzel ve bakir koylarda kurulmuş olan Orkinos ve diğer balık çiftlikleri, yarattıkları görüntü ve deniz kirliliği ile, iç ve dış turizme ciddi zararlar vermektedir. Üstelik, balık çiftliklerinin hemen hemen tamamı, yerleşim alanlarının içindedir.

Atlantik Ton Balıklarını Koruma Komisyonu (ICCAT), Orkinosların varlıklarını sürdürebilmeleri amacıyla, aşırı avcılığa karşı, her ülke için yıllık kotalar belirlemiştir. Ancak kendilerine verilen kotalarla yetinmeyen çiftlik sahipleri, daha çok kazanma anlayışı ile, denetimin de yeterli olmamasından yararlanarak, kota miktarlarını çoğu zaman aşmaktadırlar. Yurt dışından kota ve yem ithal eden çiftlik sahipleri bile vardır.

Böylece, hem ülkemiz kota ve yem ithali nedeniyle döviz kaybına uğramakta ve hem de denizlerimiz, dipte ve yüzeyde daha çok kirletilmektedir.

SORU 1) Türkiye'ye tanınan Orkinos balığı avcılığı kotası ne kadardır?

CEVAP 1) Atlantik Ton Balıklarını Koruma Komisyonu (ICCAT) tarafından ülkemize verilmiş bir kota bulunmamaktadır. Ancak, kota tahsisi ülkemiz ICCAT'a üye olmadan yapıldığından, ülkemizin de içinde bulunduğu Akdeniz'de üye olmayan ülkelere 2004 yılı için 1100 ton kota tahsis edilmiştir.

SORU 2) Orkinos çiftliklerinin her birinin kota miktarı nedir? Kota sınırını aşan çiftlik sahipleri hakkında, ne tür işlem yapıyorsunuz?

CEVAP 2) Diğer ülkelerle birlikte ülkemize tahsis edilen 1100 tonluk orkinos av kotasının tamamı, ülkemizce 8 firma tarafından kullanılmaktadır. Bakanlığımızca, mevcut 1100 tonluk av kotasına göre, işletmelerin kapasitesi, önceki yıllara ait üretim ve ihracat miktarları dikkate alınarak belirlenen teknik kriterler çerçevesinde orkinos işletmelerinin besi öncesi kafeslere koyabileceği ve ihraç edebileceği orkinos miktarları belirlenmektedir. Bu kapsamda, faaliyet gösteren söz konusu firmalar için toplam ihracat kotası miktarı 1.650 ton'dur.

Kota sınırını aşan çiftlik sahipleri hakkında 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu gereğince yasal işlem yapılmaktadır. Ayrıca; firmalara tahsis edilen miktarın dışında ihraç izni verilmemektedir.

7/3865

SORU 3) Yurt dışından kota ve yem ithal eden Orkinos çiftlikleri hangileridir? Son beş yılda, kota ve yem ithali için, ne kadar döviz ödendi?

CEVAP 3) ICCAT kuralları çerçevesinde, üye ülkeler arasında kota transferi yapılabilmektedir. Bu çerçevede; Akua-Dem ve Akua-Kocaman firmaları diğer ülkelerin kotalarını kullanmaktadır. Diğer bazı firmaların ise, Akdeniz'de kotası olan ve kendisi kullanmayan ülkelerden kota transfer işlemleri sürmektedir.

Firmalar tarafından başka ülkelere ait orkinos balığı avlanma kotasının Türkiye'ye tahsisine yönelik sadece bu yıl müracaatlar yapılmıştır. Bu çerçevede Libya'dan 305.700 Kg orkinos ithali işlemi için başvuruda bulunulmuş, konuyla ilgili işlemler devam etmektedir. Ayrıca Güney Kore'nin Türk balıkçı teknelerini kiralamak suretiyle kendi kotası kapsamında avlamış olduğu orkinosların ithal edilmesine yönelik işlemler, Gümrük mevzuatına yönelik yazışmalar sürmekte olduğundan henüz sonuçlanmamıştır.

Orkinos yetiştiricilik çiftliklerinin, ülkemizde olan avlanma yasakları, bazı balık türlerinin ülkemiz karasularında bulunmaması gibi nedenlerle yemlik su ürünleri temininde zorlanılması nedeniyle, yemlik dondurulmuş su ürünlerinin ithalatı Bakanlık Makamının 13.06.2002 tarih ve 719 sayılı Olurları ile uygun görülmüştür. Orkinos yetiştiricilik çiftlikleri tarafından ithal edilebilecek yemlik su ürünleri miktarları yıllık olarak Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü tarafından belirlenmekte ve bu ürünlerin ithal izinleri Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından verilmektedir. Bu kapsamda;

- 2002 yılında çiftliklerin ithal edebilecekleri yemlik su ürünleri miktarı toplam 23.184 ton olarak belirlenmiş ve 10,663 ton yemlik su ürünü için ithal izni verilmiştir.
- 2003 yılında çiftliklerin ithal edebilecekleri yemlik su ürünleri miktarı toplam 52.334 ton olarak belirlenmiş ve 24.258 ton yemlik su ürünü için ithal izni verilmiştir.
- 2004 yılında ithal edilebilecek yemlik balık miktarı toplam 10. 999 ton olarak belirlenmiştir.